Republika Srbija
VRHOVNI SUD
Kzz 489/2025
15.04.2025. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud, u veću sastavljenom od sudija: Miroljuba Tomića, predsednika veća, Tatjane Vuković, Slobodana Velisavljevića, Milene Rašić i Svetlane Tomić Jokić, članova veća, sa savetnikom Irinom Ristić, kao zapisničarem, u krivičnom predmetu okrivljenog AA, zbog krivičnog dela nedozvoljena proizvodnja, držanje, nošenje i promet oružja i eksplozivnih materija iz člana 348. stav 4. u vezi stava 1. Krivičnog zakonika, odlučujući o zahtevu za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog AA - advokata Dragane Damjanović, podnetom protiv pravnosnažnih presuda Višeg suda u Novom Sadu K 40/24 od 04.07.2024. godine i Apelacionog suda u Novom Sadu Kž1 740/24 od 01.10.2024. godine, u sednici veća održanoj dana 15.04.2025. godine, većinom glasova, doneo je

P R E S U D U

USVAJA SE kao osnovan zahtev za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog AA - advokata Dragane Damjanović, pa se PREINAČAVAJU pravnosnažne presude Višeg suda u Novom Sadu K 40/24 od 04.07.2024. godine i Apelacionog suda u Novom Sadu Kž1 740/24 od 01.10.2024. godine, tako što Vrhovni sud, na osnovu odredbe člana 422. tačka 2) Zakonika o krivičnom postupku, prema okrivljenom AA,

ODBIJA OPTUŽBU

da je

dana 24.12.2022. godine, oko 21,35 časova, u Bačkom Petrovcu, u ulica ..., ispred ugostiteljskog objekta „...“, u stanju kada je njegova sposobnost da shvati značaj svoga dela i upravlja svojim postupcima bila smanjena usled dejstva alkohola u krvi, ali ne do bitnog stepena, svestan svog dela, hteo njegovo izvršenje i svestan da je njegovo delo zabranjeno, suprotno članu 5. stav 2. Zakona o oružju i municiji, neovlašćeno nosio konvertibilno oružje i to pištolj marke „...“, model „...“, kalibra 9 mm PAK, fabričkog broja ...,

- čime bi izvršio krivično delo nedozvoljena proizvodnja, držanje, nošenje i promet oružja i eksplozivnih materija iz člana 348. stav 4. u vezi stava 1. Krivičnog zakonika.

Troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava suda.

O b r a z l o ž e nj e

Presudom Višeg suda u Novom Sadu K 40/24 od 04.07.2024. godine okrivljeni AA je oglašen krivim zbog izvršenja krivičnog dela nedozvoljena proizvodnja, držanje, nošenje i promet oružja i eksplozivnih materija iz člana 348. stav 4. u vezi stava 1. KZ i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 1 godine koja će se izvršiti tako što će je okrivljeni izdržavati u prostorijama u kojima stanuje na adresi ..., ulica ... uz elektronski nadzor uz upozorenje da ukoliko jednom u trajanju preko šest časova ili dva puta u trajanju do šest časova samovoljno napusti prostorije u kojima stanuje, ostatak kazne će se izvršiti u zavodu za izvršenje kazne zatvora. Odlučeno je o troškovima krivičnog postupka, a kako je to bliže opredeljeno u izreci presude.

Presudom Apelacionog suda u Novom Sadu Kž1 740/24 od 01.10.2024. godine odbijene su kao neosnovane žalbe Višeg javnog tužilaštva u Novom Sadu i branioca okrivljenog AA i presuda Višeg suda u Novom Sadu K 40/24 od 04.07.2024. godine, potvrđena.

Protiv navedenih pravnosnažnih presuda zahtev za zaštitu zakonitosti podnela je branilac okrivljenog AA - advokat Dragana Damjanović, u smislu člana 485. stav 1. tačka 1) ZKP, sa predlogom da Vrhovni sud postupi po odredbama člana 492. ZKP, preinači pobijane presude i okrivljenog oslobodi od optužbe ili iste ukine i predmet vrati na ponovno suđenje prvostepenom ili apelacionom sudu, kao i da nadoknadi troškove postupka na ime sastava zahteva u iznosu od 135.000,00 dinara.

Vrhovni sud je dostavio primerak zahteva za zaštitu zakonitosti Vrhovnom javnom tužiocu shodno odredbi člana 488. stav 1. ZKP, te je u sednici veća koju je održao u smislu člana 490. ZKP, bez obaveštenja Vrhovnog javnog tužioca i branioca okrivljenog, smatrajući da njihovo prisustvo nije od značaja za donošenje odluke (član 488. stav 2. ZKP), razmotrio spise predmeta i pravnosnažne presude protiv kojih je zahtev za zaštitu zakonitosti podnet, pa je, po oceni navoda iznetih u zahtevu, našao:

Zahtev za zaštitu zakonitosti je osnovan.

Po nalaženju Vrhovnog suda osnovano branilac okrivljenog AA, u podnetom zahtevu ističe da je donošenjem pobijane pravnosnažne presude, kojom je okrivljeni oglašen krivim zbog krivičnog dela nedozvoljena proizvodnja, držanje, nošenje i promet oružja i eksplozivnih materija iz člana 348. stav 4. u vezi stava 1. KZ, učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 438. stav 1. tačka 1) ZKP, jer postoji okolnost – pravnosnažno presuđena stvar koja trajno isključuje krivično gonjenje okrivljenog za navedeno krivično delo.

Naime, iz spisa predmeta proizlazi da je pravnosnažnom presudom Prekršajnog suda u Bačkoj Palanci 1-4PR 1949/2022 od 25.12.2022. godine okrivljeni AA oglašen krivim što je dana 24.12.2022. godine oko 21,35 časova u Bačkom Petrovcu, u ulici ... ispred broja ...i ispred ugostiteljskog objekta „...“ narušavao javni red i mir pucanjem iz pištolja koji je imitacija oružja, tako što je ispalio sedam projektila držeći pištolj u podignutoj ruci to je replika pištolja koja ima samo zvučni efekat, na koji način je izvršio prekršaj iz člana 17. stav 2. Zakona o javnom redu i miru, za koji je osuđen na novčanu kaznu u iznosu od 60.000,00 dinara. Prema okrivljenom je na osnovu člana 54. Zakona o prekršajima izrečena i zaštitna mera oduzimanja predmeta kojim je izvršio prekršaj.

Pobijanom pravnosnažnom presudom Višeg suda u Novom Sadu K 40/24 od 04.07.2024. godine, okrivljeni AA je oglašen krivim zbog izvršenja krivičnog dela nedozvoljena proizvodnja, držanje, nošenje i promet oružja i eksplozivnih materija iz člana 348. stav 4. u vezi stava 1. KZ i osuđen na kaznu zatvora, a kako je to bliže označeno u izreci pobijane presude. Navedena presuda je postala pravnosnažna dana 01.10.2024. godine, kada je potvrđena presudom Apelacionog suda u Novom Sadu Kž1 740/24.

Iz činjeničnog opisa radnji krivičnog dela nedozvoljena proizvodnja, držanje, nošenje i promet oružja i eksplozivnih materija iz člana 348. stav 4. u vezi stava 1. KZ, zbog kojeg je okrivljeni AA pobijanom pravnosnažnom presudom oglašen krivim, proizlazi da činjenični opis predmetnog krivičnog dela odgovara činjeničnom opisu navedenog prekršaja iz člana 17. stav 2. Zakona o javnom redu i miru, jer se opis krivičnog dela odnosi na istog okrivljenog, na događaj koji se odigrao istog dana i u isto vreme – 24.12.2022. godine oko 21,35 časova, u istom mestu - Bački Petrovac, ulica ... broj ... ispred ugostiteljskog objekta „...“ pri čemu se odnosi i na suštinski bitno iste radnje okrivljenog AA, a koje radnje su opisane u izreci pobijane pravnosnažne presude i u činjeničnom opisu u presudi Prekršajnog suda u Bačkoj Palanci 1-4 PR 1949/2022 od 25.12.2022. godine.

Kako su činjenice u oba postupka (krivičnom i prekršajnom) vođena prema okrivljenom AA prostorno, vremenski i sadržajno u suštini iste, bez obzira na različitu pravnu kvalifikaciju, to se, po oceni Vrhovnog suda, u konkretnom slučaju, ima smatrati da se u oba slučaja radi o istom delu. Naime, činjenice koje proizlaze iz istog životnog događaja su samo na neznatno različit način opisane i pravno kvalifikovane kao krivično delo i kao prekršaj, pa okolnost da činjenični opis krivičnog dela u pobijanoj pravnosnažnoj presudi Višeg suda u Novom Sadu K 40/24 od 04.07.2024. godine iako ima isti smisao, nije u potpunosti identičan u pogledu opisa radnje okrivljenog koja je opisana u izreci prekršaja, u konkretnom slučaju, događaj u celini ne čini suštinski drugačijim, već je sadržajno i ciljno jedinstvo radnji okrivljenog u ovom slučaju, Vrhovni sud ocenio kao isti delikt.

Stoga, kako se činjenični opis krivičnog dela za koje je pobijanom pravnosnažnom presudom oglašen krivim i prekršaja iz člana 17. stav 2. Zakona o javnom redu i mriu za koje je oglašen odgovornim pravnosnažnom presudom Prekršajnog suda u Bačkoj Palanci 1-4PR 1949/2022 od 25.12.2022. godine odnose na istog okrivljneog, na isti životni događaj koji se odigrao u isto vreme, na istom mestu i sa bitno istovetnim radnjama okrivljenog koje su neraskidivo povezane, to je po oceni Vrhovnog suda u konkrentom slučaju pobijanim presudama na štetu okrivljenog učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 438. stav 1. tačka 1) ZKP, odnosno povređeno je načelo „ne bis in idem“.

Odredbom člana 4. stav 1. ZKP propisana je zabrana ponovnog suđenja u istoj stvari, odnosno zabrana gonjenja lica za krivično delo za koje je odlukom suda pravnosnažno oslobođen ili osuđen ili za koje je optužba pravnosnažno odbijena ili je postupak pravnosnažno obustavljen.

Pored toga, pravna sigurnost u kaznenom pravu garantovana je i Ustavom Republike Srbije koji u članu 34. stav 4. propisuje da niko ne može biti gonjen ni kažnjen za krivično delo za koje je pravnosnažnom presudom oslobođen ili osuđen ili za koje je optužba pravnosnažno odbijena ili postupak pravnosnažno obustavljen, niti sudska odluka može biti izmenjena na štetu okrivljenog u postupku po vanrednom pravnom leku, a kojim zabranama podleže i vođenje postupka za neko drugo kažnjivo delo.

Takođe, i odredba člana 4. stav 1. Protokola broj 7 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda propisuje da se nikome ne sme ponovo suditi, niti se može ponovo kazniti u krivičnom postupku u nadležnosti iste države za delo zbog koga je već bio pravnosnažno oslobođen ili osuđen u skladu sa zakonom i krivičnim postupkom te države.

Iz navedenih odredbi jasno proizilazi da je zabranjeno krivično gonjenje ili suđenje za kažnjivo delo, ukoliko ono proizilazi iz istih činjenica ili činjenica koje su u bitnom iste, a koje su predmet dela koje je već pravnosnažno presuđeno.

Evropski sud za ljudska prava je kroz odluku Velikog veća u predmetu Zolotukhin v. Russia od 10.02.2009.godine (broj predstavke 14939/03) definitivno stao na stanovište da su činjenice jedini kriterijum za ocenu istovetnosti dela i da je metod primene činjenica kao kriterijuma, u odnosu na metod pravne kvalifikacije, sigurniji za pojedinca, a i u presudama Maresti protiv Hrvatske od 25.06.2009.godine (broj predstavke 55759/07), te Muslija protiv Bosne i Hercegovine od 14.01.2014.godine (broj predstavke 32042/11), je primenjivan činjenično utemeljeni pristup za razliku od pristupa utemeljenog na identitetu pravnih kvalifikacija dela ili identitetu zaštićenih dobara.

Imajući u vidu citirane zakonske, ustavne i konvencijske odredbe, kao i utvrđene kriterijume i ustanovljenu praksu Evropskog suda za ljudska prava, te činjenicu da radnje okrivljenog AA opisane u izreci presude Prekršajnog suda

u Bačkoj Palanci 1-4 PR 1949/2022 od 25.12.2022. godine i radnje zbog kojih je pobijanim presudama oglašen krivim predstavljaju činjenično jedan isti događaj, to je Vrhovni sud našao da se u konkretnom slučaju očigledno radi o pravnosnažno presuđenoj stvari, te da su nižestepeni sudovi bili dužni da, pravilnom primenom zakona, prema okrivljenom na osnovu člana 422. tačka 2) ZKP odbiju optužbu za krivično delo nedozvoljena proizvodnja, držanje, nošenje i promet oružja i eksplozivnih materija iz člana 348. stav 4. u vezi stava 1. KZ. Kako prvostepeni i drugostepeni sud, suprotno zabrani gonjenja i kažnjavanja za isto delo, to nisu učinili, to je pobijanim pravnosnažnim presudama na štetu okrivljenog učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 438. stav 1. tačka 1) ZKP, odnosno povreda načela „ne bis in idem“ propisana članom 4. ZKP.

Stoga je Vrhovni sud usvojio kao osnovan zahtev za zaštitu zakonitosti branioca okrivljenog, te otklonio navedenu povredu zakona preinačenjem pravnosnažnih presuda Višeg suda u Novom Sadu K 40/24 od 04.07.2024. godine i Apelacionog suda u Novom Sadu Kž1 740/24 od 01.10.2024. godine, tako što je prema okrivljenom AA, na osnovu člana 422. tačka 2) ZKP odbio optužbu za krivično delo nedozvoljena proizvodnja, držanje, nošenje i promet oružja i eksplozivnih materija iz člana 348. stav 4. u vezi stava 1. KZ, za koje je pravnosnažno oglašen krivim, jer se u konkretnom slučaju radi o stvari koja je već pravnosnažno presuđena.

Kako je Vrhovni sud, na osnovuodredbe člana 422. tačka 2) ZKP odbio optužbu prema okrivljenom AA za krivično delo nedozvoljena proizvodnja, držanje, nošenje i promet oružja i eksplozivnih materija iz člana 348. stav 4. u vezi stava 1. KZ, to je, na osnovu člana 265. stav 1. ZKP je odlučio da troškovi krivičnog postupka padnu na teret budžetskih sredstava suda.

Sa iznetih razloga, Vrhovni sud je na osnovu člana 492. stav 1. tačka 2) ZKP odlučio kao u izreci ove presude.

Zapisničar-savetnik
Irina Ristić, s.r.

Predsednik veća-sudija
Miroljub Tomić, s.r.

Za tačnost otpravka

Zamenik upravitelja pisarnice

Milanka Ranković